

Sygn. akt **V Ca 1243/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Zbigniew Podedworny
Sędziowie:	SSO Joanna Wiśniewska-Sadowska SSR del. Paweł Duda (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Marcin Ponikowski

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. Ż.**

przeciwko **D. D.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 24 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 1095/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo w całości i zasądza od S. Ż. na rzecz D. D. kwotę 617 (sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

II. zasądza od S. Ż. na rzecz D. D. kwotę 107 (sto siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V Ca 1243/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 października 2013 r.

Pozwem z dnia 23 lutego 2012 r. S. Ż. wniósł o zasądzenie od D. D. kwoty 2.339,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 lutego 2012 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że wykonał na rzecz pozwanego usługę montażu szkła w kuchni. Pozwany wpłacił zaliczkę w wysokości 1.905 zł. Do dopłaty pozostała kwota 2.856,50 zł w ustalonym terminie do dnia 24 sierpnia 2009 r. Na skutek zmiany przez pozwanego zamówienia wystawiono fakturę korygującą z dnia 30 maja 2011 r.

Na dochodzoną sumę składa się kwota 1.766,17 zł z faktury korygującej i kwota 573,06 zł z tytułu odsetek naliczonych za okres od dnia 25 sierpnia 2009 r. do dnia 22 lutego 2012 r.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 20 marca 2012 r. sygn. akt I Nc 765/12 Sąd Rejonowy w P. nakazał pozwanemu D. D., aby zapłacił na rzecz powoda S. Ż. kwotę 2.339,20 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty D. D. zaskarżył powyższy nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości podnosząc, że zgodnie z art. 446 k.c. roszczenie powoda z tytułu umowy o dzieło z dnia 13 lipca 2009 r. uległo przedawnieniu.

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 24 stycznia 2013 r. sygn. akt I C 1095/12 zasądził od pozwanego D. D. na rzecz powoda S. Ż. kwotę 455,43 zł wraz z odsetkami od dnia 23 lutego 2012 r. do dnia zapłaty (w pkt. 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (w pkt. 2), zasądził od powoda S. Ż. na rzecz pozwanego D. D. kwotę 493,60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 480 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (w pkt. 3), zasądził od pozwanego D. D. na rzecz powoda S. Ż. kwotę 146,80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (w pkt. 4).

Wyrok ten Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Strony zawarły umowę montażu szkła na ścianie w kuchni na skutek oferty z dnia 13 lipca 2008 r. Umowa została wykonana, a dzieło oddane, w sierpniu 2009 r. Zamontowana w wykonaniu umowy szyba ma wadę w postaci naderwanej od szkła farby. Wada nie została usunięta przez naprawę lub wymianę szyby. Pozwany korzysta z zamontowanej szyby w swoim domu.

W piśmie z dnia 27 sierpnia 2009 r. pozwany nie uznał żądań w zakresie zapłaty wynagrodzenia, wskazując w nim na wadę polegającą na oderwanej od szkła farbie na powierzchni 3 x 5 cm, jako wadę widoczną, która nie może być przez niego zaakceptowana. W piśmie tym pozwany wezwał powoda do usunięcia wady w terminie 14 dni. Powód wiedział o wadzie od dnia następnego po wykonaniu dzieła, jednak dokonał oględzin szyby ponad rok po jej zamontowaniu, gdyż strony nie mogły ustalić terminu spotkania.

W wyniku tych oględzin zostało przez powoda obniżone wynagrodzenie za wykonanie umowy. W dniu 30 maja 2011 r. powód wystawił fakturę korygującą na kwotę z obniżoną ceną za usługę, w której jako termin płatności został wskazany dzień 24 sierpnia 2009 r., data sprzedaży 18 sierpnia 2009 r. oraz kwota do zapłaty po korekcie wskutek zmiany zamówienia 1.776,17 zł. W fakturze zaznaczono, że stanowi ona korektę do faktury (...) z dnia 18 sierpnia 2009 r. oraz wskazano na wpłatę przez pozwanego zaliczki na poczet wykonanych prac w wysokości 1.905 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o twierdzenia stron co do faktów niezakwestionowanych przez stronę przeciwną (art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c.) oraz dowody z dokumentów, zeznań świadków i stron, wskazanych szczegółowo w uzasadnieniu.

Sąd Rejonowy zważył, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie co do kwoty wywodzonej z wynagrodzenia za usługę montażu, bowiem było przedawnione. Natomiast zasadne było w zakresie odsetek.

Sąd Rejonowy wskazał, że strony zawarły umowę o dzieło montażu szkła w kuchni z dostarczeniem materiału w postaci szyby przez powoda jako przyjmującego zamówienie. Za wykonanie dzieła należało się powodowi wynagrodzenie w łącznej kwocie 3.671,17 zł, przy czym do zapłaty pozostało 1.766,17 zł z uwagi na zaliczenie na poczet ceny wcześniej uiszczonyj zaliczkowo kwoty 1.905 zł. Wynagrodzenie to należało się już od dnia oddania dzieła (art. 642 k.c.), czyli 18 sierpnia 2009 r., wedle danych o „dniu sprzedaży” z faktury korygującej i niepodważanych w tej części zeznań P. Ż.. W fakturze z dnia

18 sierpnia 2009 r. (tej przed korektą) termin płatności został określony na dzień 24 sierpnia 2009 r. Późniejsza korekta dokumentu księgowego nie powoduje zmiany terminu wymagalności roszczenia. Przepis art. 646 k.c. wiąże rozpoczęcie biegu dwuletniego terminu przedawnienia z dniem oddania dzieła. W dacie wniesienia pozwu (23 lutego 2012 r.) roszczenie to było przedawnione już od dnia 18 sierpnia 2011 r. W czasie biegu terminu przedawnienia nie miała miejsca żadna czynność, o której mowa w art. 123 § 1 k.c., która skutkowałaby przerwą przedawnienia. W myśl art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko któremu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego był słuszny i powództwo o zasądzenie wynagrodzenia podlegało oddaleniu.

Odmienne Sąd Rejonowy ocenił tę część żądań pozwu, która odnosiła się do roszczeń odsetkowych. Wskazał, że roszczenie o odsetki, jako roszczenie okresowe, przedawnia się w terminie trzyletnim określonym w art. 118 k.c. Roszczenie takie powstaje za każdy dzień osobno. Trzyletni termin przedawnienia stosuje się do roszczeń o odsetki nawet wtedy, gdy roszczenie główne uległo przedawnieniu. Po przedawnieniu należności głównej dalsze odsetki za opóźnienie nie mogą być naliczane, nadto te, które już powstały do chwili przedawnienia podlegają przedawnieniu jednocześnie z należnością główną. Zdaniem Sądu Rejonowego, pozwany nie zgłaszał w ogóle zarzutu przedawnienia co do roszczenia odsetkowego, jednak, nawet gdyby to uczynił, to byłby on niezasadny. Roszczenie o odsetki, skoro już powstało, uzyskuje samodzielny byt. W tej sprawie roszczenia o odsetki zaczęły powstawać od dnia 25 sierpnia 2009 r., gdyż powód sam przesunął pozwanemu termin płatności do tego dnia, jednak wobec przedawnienia roszczenia głównego dalsze opóźnienie nie występowało, zatem i odsetki nie powstawały. Oznacza to, że roszczenie w zakresie odsetek w kwocie 455,43 zł, naliczonych od kwoty 1.766,17 zł za okres od 25 sierpnia 2009 r. do 18 sierpnia 2011 r., było nieprzedawnione i w tym zakresie powództwo należało uwzględnić. Od zaległych odsetek można było natomiast żądać odsetek od chwili wytoczenia o nie powództwa, stosownie do art. 482 § 1 k.c.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c. rozdzielając je stosunkowo pomiędzy stronami, przy uwzględnieniu, że powód wygrał w około 20%, a pozwany wygrał w około 80%.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł pozwany D. D., zaskarżając wyrok w części zasądzającej od D. D. na rzecz S. Ż. kwotę 455,43 zł wraz z odsetkami od dnia 23 lutego 2012 r. do dnia zapłaty oraz w części orzekającej o kosztach postępowania.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

- 1) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 117 § 2 k.c. poprzez przekroczenie dyrektywy zasady swobody sędziowskiej poprzez błędne ustalenie, że zarzut przedawnienia skutecznie podniesiony przez pozwanego dotyczył tylko roszczenia głównego, a nie jak wynika z niego, że obejmuje on całe roszczenie objęte pozwem, w tym roszczenie uboczne o odsetki powstałe w wyniku opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia;
- 2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 118 k.c. w zw. z art. 646 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że mimo przedawnienia należności głównej, roszczenie o odsetki powstałe w wyniku opóźnienia w zapłacie należności głównej nie uległo przedawnieniu.

W oparciu o te zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części zasądzającej od pozwanego D. D. na rzecz powoda S. Ż. kwotę 455,43 zł wraz z odsetkami od dnia 23 lutego 2012 r. od dnia zapłaty poprzez oddalenie powództwa w tej części oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia ubocznego o odsetki za opóźnienie w zapłacie wynagrodzenia w kwocie wynikającej z umowy o dzieło zawartej pomiędzy powodem a pozwanym.

W odpowiedzi na apelację powód S. Ż. wniósł o oddalenie apelacji

i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna i prowadzi do zmiany zaskarżonego wyroku.

Po pierwsze, bezpodstawnie Sąd Rejonowy przyjął, że zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego dotyczył tylko roszczenia głównego a nie dotyczył odsetek za opóźnienie. Pogląd taki jest błędny skoro pozwany, podnosząc w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzut przedawnienia roszczenia powoda z tytułu umowy o dzieło, wniósł o oddalenie powództwa w całości. Oznacza to, że zarzut przedawnienia nie został ograniczony tylko do roszczenia głównego, lecz obejmował wszelkie roszczenia z umowy o dzieło, w tym objęte pozwem roszczenie uboczne o odsetki za opóźnienie.

Po drugie, w rozpatrywanej sprawie przedawnieniu uległo nie tylko roszczenie główne powoda o zapłatę wynagrodzenia za dzieło, lecz również roszczenie o odsetki za opóźnienie w jego zapłacie. Wskazać należy, że art. 646 k.c. samodzielnie określa początek biegu przedawnienia i wiąże go z oddaniem dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane, z dniem,

w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Dlatego do ustalenia początku biegu przedawnienia roszczeń wynikających z umowy o dzieło nie mają zastosowania reguły przewidziane w art. 120 k.c. (vide orz. SN z dnia 19.01.2012 r., IV CSK 201/11, LEX nr 1169148). Termin przedawnienia roszczeń wynikających z przedmiotowej rozpoczął zatem bieg w dniu oddania dzieła, co zgodnie z niekwestionowanymi ustaleniami faktycznymi Sądu Rejonowego miało miejsce 18 sierpnia 2009 r., a nie w dniu wskazanym w fakturach jako termin zapłaty wynagrodzenia, jak przyjął to Sąd Rejonowy. W judykaturze utrwalone jest też stanowisko, że roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego, co oznacza, że jeżeli należność główna uległa przedawnieniu, to również w tym samym terminie przedawnieniu uległy odsetki. (por. orz. SN z dnia 26.01.2005 r., III CZP 42/04, OSNC 2005/9/149; orz. Sądu Apelacyjnego

w Katowicach z dnia 17.02.2003 r., I ACa 846/02, LEX nr 83739). W rozpatrywanej sprawie roszczenie główne o zapłatę wynagrodzenia z umowy o dzieło przedawniło się po upływie dwóch lat od dnia oddania dzieła (art. 646 k.c.), to jest z dniem 18 sierpnia 2011 r. W tym samym terminie przedawnieniu uległy odsetki za opóźnienie w zapłacie wynagrodzenia. Odmienne stanowisko Sądu Rejonowego było błędne. Ze względu na za zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego powództwo podlegało zatem oddaleniu w całości, co wymagało odpowiedniej korekty zaskarżonego wyroku.

Konsekwencją takiego rozstrzygnięcia jest również zmiana zaskarżonego wyroku

w zakresie kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. powód, jako strona przegrywająca sprawę, obowiązany jest zwrócić pozwanemu koszty postępowania

w pierwszej instancji w kwocie 617 zł, na którą składa się opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego

w wysokości 600 zł, ustalone stosownie do § 6 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt. I sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego w pkt. II sentencji wyroku Sąd Okręgowy również zastosował regułę z art. 98 § 1 k.p.c. Apelacja pozwanego była zasadna

w całości, zatem powód obowiązany jest zwrócić pozwanemu koszty postępowania odwoławczego w kwocie łącznej 107 zł, na którą składa się opłata od apelacji w wysokości 30 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w postępowaniu odwoławczym w wysokości 60 zł, ustalone stosownie § 13 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 6 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września

2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).